

(א) למה נכתבה כל המעשה של קברות שרה אמינו?

1. רמב"ן בראשית פרשת חיי שרה פרק כג פסוק יט

וטעם ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה וגו' היא חברון בארץ כנען - כי שב לבאר השדה והמקום והארץ בעבור כי כל הפרשה הזכירה בני חת ועפרון החתי, לפיכך הזכיר בסוף כי הוא בארץ כנען אשר היא ארץ ישראל, וכן אמר בתחילת הפרשה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען, וכל זה לבאר כי הצדקת מתה בארץ ישראל ושם נקברה, כי החתים ממשפחות כנען:

ולפי דעתי כי טעם הכתובים אינו אלא להזכיר כי היא ארץ כנען לא ארץ פלשתים, כי מפני שאמר ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים (לעיל כא לד), וכל מגוריו בארץ ההיא בגרר ונחל גרר ובאר שבע ומשם לחברון ומחברון לשם, על כן הזכיר כי חברון הוא בארץ הכנעני היושב בהר ההוא, לא בארץ פלשתים הנזכרת לאברהם. והוסיף בסוף להודיע המערה שהיא בשדה המכפלה על פני ממרא, שזה השם הנודע אליה:

ונכתבה זאת הפרשה * להודיע חסדי השם עם אברהם¹ שהיה נשיא אלקים בארץ אשר בא לגור שם, והיחיד וכל העם היו קוראין לו אדוני, והוא לא אמר להם כן שהיה שר וגדול, וגם בחייו קיים לו ואגדלה שמך והיה ברכה,² ואשתו מתה ונקברה בנחלת ה'.³ ועוד כי רצה להודיענו מקום קבורת האבות באשר אנחנו חייבים לכבד מקום קבורת אבותינו הקדושים.⁴ ורבותינו אמרו (ב"ב טז א) שגם זה מן הנסיונות של אברהם שבקש מקום לקבור את שרה ולא מצא עד שקנה אותו:

ולא ידעתי טעם לדברי רבי אברהם שאומר¹ להודיע מעלת ארץ ישראל לחיים ולמתים,² ועוד לקיים לו דבר השם להיות לו נחלה,¹ כי מה מעלה לארץ בזה כי לא יולכנה אל ארץ אחרת לקברה,² ודבר השם לאברהם על כל הארץ היה ונתקיים רק בזרעו:

(ב) "ויפתח הגמלים"

2. רמב"ן בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק לב

ויבא האיש הביתה - אליעזר הוא האיש הבא. ויפתח הגמלים - יחזור על לבן, שעשה עם אורחיו דרך מוסר ויפתח גמליהם, ויתן להם תבן ומספוא ונתן מים לרחוץ רגלי ורגלי האנשים אשר אתו. כי רחוק הוא שיהיה אליעזר הוא הנותן מים לרחוץ רגליו ורגלי אנשיו. וכן ויעברו אנשים מדינים סוחרים וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור (להלן לז כח), כי "וימשכו" חוזר אל אחיו הנזכרים בפסוק הראשון. וכן ויאמר ציבא אל המלך ככל אשר יצוה אדוני המלך את עבדו כן יעשה עבדך ומפיבושת אוכל על שולחני כאחד מבני המלך (ש"ב ט יא), והם דברי דוד, ורבים כן:

וענין ויפתח הגמלים - שפתח מוסרי צוארם כי המנהג להוליכם קשורים, או שהיו הולכים חגורים במושב המרכבה אשר עליהם, כלשון אל יתהלל חוגר כמפתח (מ"א כ יא), התפתחי מוסרי צוארך (ישעיה נב ב):

ורש"י כתב התיר זמם שלהם שהיה סותם פיהם שלא ירעו בשדות אחרים. ולשון בראשית רבה (ס ח) התיר זממיהם, רבי הונא ורבי ירמיה שאל לרבי חייא ברבי אבא, לא היו גמליו של אברהם אבינו דומים לחמורו של רבי פנחס בן יאיר וכו'. וזו שאלה לסתור פתוח הזמם, כי אי אפשר שיהיה החסידות בביתו של רבי פנחס בן יאיר גדול יותר מביתו של אברהם אבינו, וכאשר חמורו של רבי פנחס בן יאיר איננו צריך להשתמר מן הדברים האסורים לבעליו להאכילו, כל שכן גמליו של אברהם אבינו, ואין צריך לזממם, כי לא יאונה לצדיק כל און:

(ג) אשה כנענית לאברהם אבינו?

3. רמב"ן בראשית פרשת חיי שרה פרק כה פסוק ו

... והנה אברהם לקח לו אשה מבנות כנען, ואם תאמר שהיתה מצרית או מארץ פלשתים, הנה לא שלח אל ארצו ואל מולדתו כאשר עשה בבנו, כי איננו שומר רק זרע יצחק, כי עליו נכרת הברית. ועוד, שלא אמר הכתוב "ויקח אשה קטורה בת פלוני החוי או הפלשתי והמצרי מארץ פלונית" כאשר אמר בנשי עשו (להלן כו לד) וזולתן, אבל הזכיר שמה בלבד כי היא כנענית וקצר ביחוסה, וכן יעשה במקומות רבים כשלא יקפיד בייחוס שלהן ...